

DELAVEC

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gradišče št. 2.

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.— Za članstvo izvod po 1.— Din.

Oglasi po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštnine proste.

Rdeča slavnost v „beli“ Ljubljani

3.—5. junija se bo zbralo delavstvo na prvi vsedelavski zlet v Ljubljani, ki je od leta 1919 sem vajena le nacionalističnih demonstracij. Ta slavnost bo združila proletarijat od blizu in daleč za nadaljne boje. Prišli bodo sodruzi iz Avstrije, delegati iz Belgije, Francije, Bolgarije, Grčije, Češke, prišli bodo iz Beograda, Sarajeva, Zagreba, rudarji iz Trbovelj rdeče predstraže iz Maribora, Guštanj in Jesenic — sodruzi iz vseh krajev, vseh strok, raznih narodnosti in jezikov, — toda navdahnjeni z eno idejo socialističnega osvobojenja proletariata.

Vsem njim naš proletarski pozdrav.

Mogočna manifestacija proletarske borbene volje bo ta praznik. In ta manifestacija se bo vršila v takozvani beli Ljubljani, kjer je delavstvo že imelo večino v občinskem svetu, pa jo je bela demokratična gospoda nasilno razgnala. Prvi rdeči župan Ljubljane s. dr. Perič je med mrtvimi, na ljubljanskem magistratu pa gospodari gerentski sosvet. Zato vseh tisoč in tisoč gostov ne bo mogel pozdraviti rdeči župan, pozdravil jih pa bo razredno-zavedni proletarijat, ki je ostal zvest samemu sebi in se pripravlja na to, da kljub reakciji znova razvije zmagovit prapor socializma.

Reakcija in razkoli so oslabili proletarski pokret Jugoslavije. Strokovno in kulturno zedinjenje ter polagana konsolidacija političnega gibanja delavstvo zopet dviguje. Vsedelavski zlet bo zunanja manifestacija tega notranjega prepoda delavskega pokreta. In značilno je, da se bo ta manifestacija vršila ravno v Ljubljani, kjer je proletarijat največ pretrpel: Zaoško cesto, razpust ob-

činskega sveta in navečjo notranjo razcepljenost. V tem političnem središču Slovenije bomo praznovali čez nekaj dni vstajenje poteptanega, ponižanega in razžaljenega delavca.

Vsedelavski svet bo obenem manifestacija proletarske kulturne volje. Prva prireditev te slavnosti bo koncert najboljših delavskih pevskih zborov. Umetniška prol. prireditev naj pokaže vsej javnosti, da hoče proletarijat iz kleti, sajastih tovarn in črnih rudnikov k solncu, k svobodi, k izobrazbi.

V sosedni Italiji besni fašizem in pripravlja nove vojne. Sodruzi iz Trsta, Gorice, Idrije ne morejo priti v Ljubljano. V duhu bodo z nami. Znašli se bomo pa prvič po vojni skupaj z nemškimi sodruzi, da manifestiramo internacionalno solidarnost proletariata v boju proti fašizmu in novim vojnem. Zato velja naš pozdrav predvsem sodrugom onstran Karavank!

To je smisel slavnosti 3.—5. junija. Pred tremi leti so terorizirali Ljubljano orjunaši z revolverji v rokah. Letos bo proletarijat cele Jugoslavije in sosednih držav oznanil Ljubljani lepšo poslanico: **proč s terorjem in nasiljem, živela demokracija in svoboda!**

Res rdeče bo to slavje proletarske sile, vztrajnosti, bojne pripravljenosti in idealizma.

Zato pridite te dni vsi v Ljubljano! Pridite stari, v bojih in podrobem organizacijskem delu osiveli zaupniki, pridite navdušena proletarska mladina, žene pripeljite s seboj svojo dečo — da se objamemo vsi kot člani ene delavske družine!

Živela vsedelavska manifestacija za mir, kruh in svobodo!

Vsedelavski zlet 4.—5. junija v Ljubljani.

V dneh od 3. do 5. junija 1927 se zbera v Ljubljani odlični predstavniki mednarodnega delavstva na III. balkanski konferenci transportnih delavcev.

Delavstvo Jugoslavije bo pozdravilo izredne goste na ta način, da bo došlo iz vseh bližnjih in daljnih krajev na

vsedelavski zlet v Ljubljani.

Prireditve se bodo vršile v dneh od 3. do 5. junija po sledečem sporedu:

Petek, 3. junija.

II. kongres Ujedinjenja saveza Železničarjev Jugoslavije v dvorani hotela Tivoli v Ljubljani. Ob 20. uri istotam slavnostna seja Strokovne komisije za Slovenijo.

Sobota, 4. junija.

Dopoldne: III. balkanska konferenca transportnih delavcev v dvorani hotela Tivoli.

Popoldne: Ogleđovanje znamenitosti Ljubljane, muzeja, rimskega obzidja, Tehnične srednje šole, ljubljanskega gradu in obratov delavskih produktivnih zadrug.

Zvečer: Do 18. ure sprejemanje došlih gostov na glavnem kolodvoru. Ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union« velik koncert delavskih pevskih zborov iz Slovenije, Zagreba, Beograda itd. — Po koncertu prijateljski sestanek pevcev na vrtu hotela »Union«.

Nedelja, 5. junija.

Zjutraj: 5. uri priredi več delavskih godb budnico po Ljubljani. Po budnici se zbera godbe in ostalo občinstvo na glavnem kolodvoru k sprejemu gostov, ki se pripeljejo iz zunanjih krajev.

Po prihodu vseh vlakov se formira manifestacijski pohod po ljubljanskih ulicah in cestah, na kar se celoten spored zbere na Kongresnem trgu, kjer se vrši velikanski mednarodni miting, na katerem govore tudi inozemski gostje. Po mitingu prirede delavske godbe koncert v »Zvezdi« in izletniki se razidejo h kosilu.

Popoldne ob 16. uri se zbera zletniki v Šiški, na Viču, v Mostah in v »Zvezdi« in v skupinah z godbami odidejo na veselčni prostor, kjer se bo vršila vsedelavska veselica z bogatim sporedom. Prostor in spored bo posebej objavljen.

Z veselčnega prostora se razvije ob 20. uri bakljada združenih delavskih organizacij po ljubljanskih ulicah z godbo na čelu.

Za zlet je prijavljenih dosedaj že 8 delavskih godb, 11 pevskih zborov itd. in gostov, zlasti iz Avstrije, od kjer prispo tudi uniformirani odredi telovadcev.

Informacije in navodila glede stanovanj in sporeda daje: Zletna pisarna Vsedelavskega zleta v Ljubljani, Gradišče št. 2.

Zletni odbor v Ljubljani

Podrobnosti k Vsedelavskemu zletu.

Zletne izkaznice so izšle in stanejo 10 dinarjev komad. Zletna izkaznica upravičuje vsakega izletnika do polovične vožnje po železnicah, nadalje do brezplačnega vstopa na koncert 4. junija in na vsedelavsko veselico 5. junija. Izkaznice se naroča pri zletni pisarni Vsedelavskega zleta v Ljubljani, Gradišče 2. Razpošilja se le proti takojšnjemu plačilu. Zaupnike opozarjamo, da med onimi, ki se zleta nameravajo udeležiti, takoj pobero od vsakega po 10 dinarjev in pošljejo na naslov zletne pisarne, nakar bo ta izkaznice odposlala in jih bodo zaupniki razdelili. V komisijsko prodajo se izkaznice ne dajo.

Spored za Vsedelavski zlet je izdelan in je izšel v manjšem letaku in v večjem lepaku. Z letakom naj zaupniki vrše propagando od moža do moža, večje lepake pa naj se razobesi na vidnih mestih povsod tam, kamor delavstvo zahaja in se zbira.

Stanovanja. Kdor od zletnikov namerava v Ljubljani prenočiti v zletnih dneh, naj se javi pri svojem zaupniku, ta pa naj sporoči zletni pisarni, koliko prenočišč naj pisarna preskrbi (za koliko oseb, koliko postelj, za koliko dni itd.).

Vse sodruge in sodružice, ki imajo na razpolago kako prenočišče in lahko prenoče kakega zletnika, naj to javijo zletni pisarni.

V sporočilu naj javijo, koliko postelj imajo razpoložljivih in koliko zletnikov lahko prenoče.

Koncert na predvečer, to je dne 4. junija, se bo vršil ob 20. uri v veliki dvorani »Uniona«. Spored bo tiskan posebno lično in se ga bo dobilo na dan koncerta in v predprodaji. Zletnikom z zletno izkaznico je vstop na koncert vstopnine prost. Vendar je brez posebne vstopnice prost vstop le na stojišču. Kdor želi imeti na koncertu sedež, si mora nabaviti posebno vstopnico, pa tudi ta vstopnica za sedeže bo zelo nizka.

Godbe na Vsedelavskem zletu. Udeležbo na Vsedelavskem zletu so prijavile sledeče godbe: Kovinarski godbi iz Jesenic in Guštanj, Železničarske godbe iz Ljubljane, Maribora in Zidanega mosta, Rudarske godbe iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja. Torej bo na Vsedelavskem zletu sodelovalo 8 delavskih godb. Poleg tega so prijavljeni tudi: dva tamburaška zborova in 11 pevskih zborov. Godbe, pevski in tamburaški zbori bodo korporativno sodelovali v manifestacijskem pohodu.

Mednarodni gostje. Veliko število gostov se je zlasti priglasilo iz Nemške Avstrije. Tako bo častno zastopano delavstvo iz Koroške, od kjer bodo došli tudi uniformirani telovadci. Nadalje so doslej prijavljeni tudi gostje iz sledečih držav: Nemčije, Francije, Angleške, Nizozemske, Čehoslovaške, Poljske, Romunije, Bolgarije, Grške in Madžarske.

Zletni odbor.

Dvignimo sami sebe!

Poleg vsega drugega je človeštvo objela tudi kriza morale. V vesplošni povojni zmedbi kakor da je vse izgubilo glavo in dušo. Vse gre navzdol. Vse hoče zavzeti pozicijo ugodnejšega, komodnejšega življenja. A življenje je vedno hujše za one, ki si služijo kruh v potu svojega obraza. Brezposelnost, državni davki, stanovanjska beda, draginja, nevarnost novih vojn...

Ako ne gledamo sveta tako, kakor si ga želimo, temveč tako, kakršnen je, moramo priznati, da je splošna povojna demoralizacija zajela tudi delavstvo. Ne govorimo o posameznikih. Mnogo je ostalo trdnih. Čast jim! Govorimo o splošnosti.

Nekoliko sodrugov se trudi na vso svojo moč, da dvigne pokret in da z povzdigo pokreta zboljša splošen delavski položaj. Velik del članstva pa podlega intrigam, ki jih naspotniki skrivaj spravljajo med naše članstvo. Člani godrnjajo, zabavljajo čez »voditelje« in »birokrate« — pa uvede vlada davek na ročno delo, in velik del delavstva — v znak protesta? — glasuje za one meščanske stranke, ki so jim novo breme naložile. Pa plačujejo mirno davek dalje in razpravljajo — o »birokratih« v Strokovni komisiji, kakor so pač bra-

li v »Slovencu«, iz katerega rad ponatiskuje »Naprej« in »Enotnost«.

Zabavljajo se čez »birokrate«, pa pride občni zbor in za ta občni zbor je treba naravnost loviti ljudi, ki bi hoteli delati, ki bi hoteli vsaj na odborniške seje prihajati... Trka se kdo na prsi: Jaz sem ročen delavec, jaz sem revolucionar — pa mu daš delo za delavsko organizacijo in on ne mara delati! Oni, ki se največ trkajo na prsa in ponavljajo neke fraze, ki so jih nekje ujeli, pa ne razumeli, imajo najmanj idealizma! Človek se često vpraša: ali se ne povrnejo več oni časi, ko smo delali za organizacijo z ljubeznijo in idealizmom? Kje je zdravilo?

V nas samih! Naša volja, naša največja je moč. Vsedelavski zlet pričakujemo vsi kot dan našega vstajanja. 4.—5. junija bomo manifestirali po ljubljanskih ulicah. Toda ta manifestacija bo le tedaj trajna korist za delavski pokret, ako na ta dan sklene vsakdo sam pri sebi, da bo **najodločneje delal za odpravo vsega, kar ovira pravičen razvoj našega gibanja.**

Ta uspeh mora roditi Vsedelavski zlet. Zdravo proletarsko sodružno moralo mora obnoviti in uničiti to zahrbtnost, zabavljanje in kritikaštvo, ki nas razjeda kakor črv.

Vsedelavski zlet.

V srcu Slovenije se hočemo zbrati delavci vseh različnih strok, za mir, svobodo manifestirati, to bodi naš odmev in zvok!

Pozdravljeni, zastopniki delavstva, ko v našo sredo pridete, vi branitelji bednega človečanstva, ki nalogo težko prevzeli ste.

Živela proletarska nam mladina, naš up, ponos, naš ideal! O, naj ta zlet ne izgine ti iz spomina, ko brat — sodrug, prisrčen bo sprejem ti dal

Povabljeni na vsedelavski zlet ve, žene — in mladenke zale, oj, pridite, da boste malodušnim požrtvovalnost svojo pokazale!

Na Vsedelavski zlet pridejo sodruzi iz Avstrije, Francije, Nemčije in drugih dežel.

Pridite z družinami na Vsedelavski zlet v Ljubljano!

VSAKOVRSNA OBLAČILA

za gospode in dečke po najnižjih cenah edino le pri

JOS. ROJINA, LJUBLJANA.

Priteci k nam, nedolžna naša deca, ki v šolah bistrši si glavé. Naj bleda in upadla tvoja lica, kot makov cvet — ta dan ti zažaré!

Pozdrav tudi vam, sodruzi, onkraj Soče, spominjali se bomo tudi vas, ker na vsedelavski zlet vam priti ni mogoče; o, dab' skoraj prišel nam in vam rešitve čas!

Odzovite se vsi na klic, ki drami, kljče na polet, vas pozdravlja — in vas vabi:

»Oj, pridite na Vsedelavski zlet«!

Julka Podpac, tov. del. »Saturnus«.

Iz delovanje Delavske zbornice.

Knjižnica prosvetnega odseka Del. zbornice

»Knjižnično poročilo je duševno zdravstveno poročilo.« (Stern.)

Da gojimo neobhodno potreben stik med razvijajočo se knjižnico Del. zbornice v Ljubljani in posameznimi delavskimi or-

	Obiskovalcev	Izp. knjig	Slov.
Januar	481	985	803
Februar	442	854	700
Marc	394	780	653
April	280	534	432
Skupaj	1597	3153	2588

Promet pada vzporedno z bližanjem poletnega časa, kar je splošen pojav po vseh knjižnicah. Napram lanskemu letu je splošen napredek. Število novih članov narašča. V teh mesecih je pristopilo 100 novih članov. Nemških knjig se čita sorazmerno malo. Čita jih starejša generacija, dočim mladina nemščine ne zna, ker jo po šolah zanemarjajo. Odločno prevladuje leposlovje, znanstvene knjige si izposojajo intelektualci in najzavednejši delavski zapuščniki. Nemški del knjižnice je bolehal na pomanjkanju novejših leposlovnih knjig. Teh si je sedaj knjižnica precej nabavila, mnogo si jih pa še bo. Slovenska knjižnica ima vsa moderno literaturo. Sploh skrbi uprava po finančnih možnostih za to, da se kupujejo vsa dobra novo izišla leposlovna, socialno-znanstvena in prirodoslovna dela.

Kakor je knjižnica tekom 6 mesecev svojega obstoja dosegla lepo število rednih članov — 360 —, je vendar to odločno premalo. Strokovne organizacije bi morale stalno opominjati svoje člane na to edino delavsko javno knjižnico v Ljubljani. Mnogo delavcev še niti ne ve, da posluje ta knjižnica.

Le organizacija z izobraženimi člani more stalno napredovati. In knjiga je ravno delavcu najboljši svetovalec, pomočnik in učitelj. Pa tudi najlepši in najcenejšo zabavo nudi knjiga človeku.

Knjižnica in čitalnica Delavske zbornice je odprta vsak delavnik od 10.—12. ure dopoldne in od pol 6.—9. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. ure dopoldne.

Delavska zbornica in rudarji.

Delavska zbornica je v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku sklicala 3 ankete o rudarskem vprašanju. Anket so se polnoštevilno udeležili zastopniki vseh strokovnih organizacij. Delavci so se pritoževali nad sramotno nizkimi plačami, ki jih prejema tričetrtina delavstva in nad zopetnim skrajšanim delom, ki ga uvaja TPD. 8-urnik se krši na ta način, da TPD uporablja za dvojna dela iste delavce, mesto da bi zaposlila brezposelne. Tako se je ugotovil slučaj, da je n. pr. nekdo napravil na mesec 45 šihov. Temu kršenju 8-urnika je seveda zelo kriva delavska nezavednost in nesolidarnost. Da je TPD lani odpustila rudarje samo iz profitarskih interesov, se vidi iz tega: 30 odstotkov delavcev se je odpustilo, stanje produkcije pa je isto, kakor je bilo lani. Človeku gredo lasje pokoncu, ko pomisli, kako nečloveško izkorišča TPD rudarje. Tako zasluži n. pr. rudar K. J. pri 29 službenih letih z 9-člansko družino 1041 Din mesečno, to je 34.70 Din dnevno ali 3.60 Din za 1 člana družine. Kako naj človek živi s 3 Din na dan! Rudar K. A. zasluži pri 15 službenih letih z 9-člansko družino mesečnih 764.50 Din, ali 25.30 Din na dan, to je 2.84 Din za člana družine! In Državna oblast se proti temu ne zgane. Treba bo prisiliti.

Delavska zbornica za stanovanjske najemnike.

Kakor znano, je bivša klerikalno-radikalna vlada ukinita zaščito stanovanjskih najemnikov in je s tem storila tak reakcionaren ukrep, kakor ga

organizacijami, bomo odslej prinašali redna mesečna poročila o njenem življenju in delovanju. V naslednjem podajamo stanje knjižničnega prometa v mesecih januar, februar, marc in april 1927:

	Nem.	Leposl.	Znanstv.	Dohodki v Din
Januar	182	801	184	1348.—
Februar	154	702	152	1055.50
Marc	127	692	88	1060.50
April	102	461	73	737.—
Skupaj	565	2656	497	4201.—

do danes ni napravila niti fašistovska vlada. Nova vlada je pa menda spoznala, da bo zavladal prevelik odpor najemnikov, če se odlok bivšega ministra Gosarja takoj izvede. Kajti nova vlada je poslala na razne institucije vprašanje, kaj one mislijo o ukinitvi stanovanjske zaščite. Delavska zbornica je takoj odposlala vladi dopis, v katerem stvarno dokazuje, da mora stanovanjska zaščita ostati. V svojem dopisu pravi Delavska zbornica sledeče:

Iz priloge »Stanovanjski podatka« za Ljubljano (to je v letošnjem poročilu Delavske zbornice) je razvidno, da bi se moralo graditi v Ljubljani od leta 1914—1926 1750 stanovanj. Dejansko se jih je zgradilo 550, toraj jih manjka 1195.

Glasom priložene »Statistike stanovanjskega urada v Ljubljani« je prosilo, od kar je ta urad obstojal, za stanovanja 1989 oseb. Stanovanja pa so se mogla dodeliti le 687 proslcem, medtem ko so ostale 1302 prošnje nerešene.

Iz tega se razvidi, da smo cenili pomanjkanje stanovanj v kalkulaciji, navedeni v prvi prilogi z vso pravičnostjo, da smo se izogibali vsakega pretiravanja in navedli minimalne številke. Maribor bi moral zgraditi po slični kalkulaciji v letih od 1914—1926 960 stanovanj. Zgradil jih je 250, toraj mu jih primanjkuje 710. Tudi ta številka je potrjena po cenitvah stanovanjskega urada. Zaključek: V najvažnejših krajih teritorija podpisane zbornice je doseglo pomanjkanje stanovanj leta 1926—1927 svoj višek.

Popolna svoboda pri razpolaganju s stanovanji in pri določanju najemnin bo imela tele posledice:

Ona bo dvignila najemnine do te višine, da jih del najemnikov ne bo več zmogel. Za gospodarsko jačje sloje, ki bodo te najemnine zmogli, bo pomanjkanje stanovanj prenehalo. Oni bodo lahko dobili v starih hišah dovolj stanovanj. Gospodarsko šibkejši sloji bodo stisnjeni deloma v slaba stanovanja, deloma pa izrinjeni iz njih.

Mesto gospodarsko jačji sloji, bodo postavljeni baš gospodarsko najšibkejši sloji pred nalogo, da bi bili reflektanti na najdražja stanovanja v novih hišah. Pomanjkanje stanovanj bi moglo prosto razpolaganje s stanovanji le v toliko in v tem slučaju omiliti, v kolikor bi navajalo k prezidavanju obstoječih velikih stanovanj s tem ciljem, da se napravita z enega stanovanja dve.

Vendar svobodno in neregulirano razpolaganje s stanovanji ni najboljšo sredstvo, da se to doseže.

To sredstvo bi učinkovalo še le v tem slučaju, če bi ostajal radi previsokih cen del stanovanj po ukinitvi stanovanjske zaščite prazen, tako, da bi silihi na prezidavo gospodarski raz-

logi. Zaključek: Stanovanjski zakon se iz zgoraj navedenih razlogov ne sme končno likvidirati, ker bi bile prenešene s tem vse posledice pomanjkanja stanovanj, na rame socialno najšibkejših slojev in ker bi to povpraševanje po stanovanjih v novih hišah še zmanjšalo.

V novem zakonu naj ostanejo najemnine maksimirane. Morejo pa se valorizirati. Večji del valoriziranih najemnin pa se mora stekati v občinske fondе za zgradbo novih stanovanj.

Odpovod stanovanj naj bo dopustna le v tem slučaju, kjer da lastnik hiše stranki na razpolago drugo, če tudi manjše stanovanje ali pa v tem slučaju, kjer more s posredovanjem lastnika hiše ali občine doseči da dobi stranka na razpolago stanovanje v novi hiši proti najemini, ki ne presega določenega dela njenih mesečnih dohodkov.

Odločilne važnosti je, da vpliva zakonodaja na kreditno politiko v tem smislu, da bodo oskrbovali hipotekarni zavodi zainteresiranim občanom in drugim interesentom gradbene kredite in da bodo prispevale občine in država delno h kritju nadnormalno visokih obresti, ki povzročajo danes, da se dajo graditi nova stanovanja, kakor je razvidno iz priloge 3 le proti nezmagljivo visokim najemninam.

Delavska zbornica mora še vedno vzdrževati Borze dela.

Pod prejšnjo vlado je po dolgih bojih delavstva vendar-le prišlo do

Domači pregled.

Strokovna konferenca za Bosno in Hercegovino.

Konferenca Združene Delavske Strokovne Zveze Jugoslavije (ZDS ZJ) za Bosno in Hercegovino se je vršila v Sarajevu 17. aprila. Po obsežni diskuziji je konferenca enoglasno sprejela

deklaracijo,

ki jo radi njene točnosti tudi za naše slovenske razmere v celoti priobčujemo:

»Pokrajinska konferenca združenih strokovnih organizacij iz Bosne in Hercegovine ugotavlja, da je dosežani razvoj strokovnega gibanja pokazal, da sta njegova obnova in delo edino mogoča in uspešna, ako se vršita na osnovah, ki jih je postavil strokovni kongres zedinjenja.

Razvijajoč svojo delavnost v duhu teh osnov so združene strokovne organizacije v Bosni in Hercegovini dosegle znatne uspehe — v največji gospodarski krizi in politični reakciji. Istočasno, ko so se številčno okrepile, so desetisočim delavcev ohranile ogrožene delovne pogoje in mestoma celo stare delovne pogoje zboljšale.

Posebno so bili veliki uspehi strokovnih organizacij pri obnovi kulturnega gibanja, ki širom dežele cvete. Pokrajinska konferenca pozdravlja ustanovitev centrale delavskega kulturnega gibanja.

Napredek delavskega gibanja je prebudilo njegove nasprotnike in neprijatelje k večji aktivnosti. V preteklem letu se je zapazila aktivnost šovinističnih (nacionalističnih) elementov, da s pomočjo oblasti, delodajalcev in kapitalističnih strank tvorijo svoje delavske organizacije. Na drugi strani se trudijo anarhistično-lumpenproletarski elementi (bratje slovenskih Gustinčičev), da z intrigami, lažmi, korupcijo in provokacijo spodkopljejo naše strokovno gibanje in omajajo težko doseženo enotnost.

Pokrajinske konference niti malo ne presenečajo ti pojavi, ki so naravna posledica naših neurejenih gospodarskih in političnih razmer ter zadnji ostanke notranjih tren v delavskem gibanju. Konferenca samo opozarja organizacije, funkcionarje, člane in druge delavce na vse te poja-

Prava naša domača
Kolinska cikorija
Vamjamči
pristnost in jakost!

razprave, da se da 40 milijonov Din zbranega brezposelenega fonda v svoj namen. Med tem so se ministri menjali in pozabili na one, ki stradajo in umirajo v brezposelnosti. Nekateri časopisi so prinesli vest, da je vlada že izplačala denar za brezposelne. V resnici je pa poslala Delavski zbornici malenkostno podporo za vzdrževanje Borze dela, tako da mora Delavska zbornica iz svojih skromnih sredstev še vedno kriti velik del stroškov za Borze dela. Centralno tajništvo Delavskih zbornic je ponovno urgiralo pri vladi; naj izroči brezposelni fond za brezposelne. Minister je to obljubil. Bomo videli, če bo obljubo držal.

Delavska zbornica in mednarodna gospodarska konferenca.

Na mednarodno gospodarsko konferenco v Ženevi je poslala vsaka država mešano delegacijo delodajalskih in delavskih zastopnikov. Še celo fašistovska Italija je to storila. Jugoslavija je poslala 15 delodajalskih delegatov in niti enega delavskega zastopnika! Mednarodna delavska delegacija in centralno tajništvo Delavskih zbornic je proti temu pri vladi protestiralo. Nato se je naša vlada šele spomnila, da je delegirala s. Krekiča kot delavskega zastopnika.

ve, da bi se jih pravočasno in brez slabih posledic odpravilo. A vse bomo najbolje preprečili, ako naše združene strokovne organizacije posvetijo vso svojo pažnjo izključno gospodarskim, socialnim in kulturnim vprašanjem in ako še nadalje ostanejo v strankarskem, nacionalnem in verskem pogledu neodvisne in nevtralne.

Konferenca je prepričana, da bodo združene strokovne organizacije s tega splošnega razrednega stališča premagale vse nasprotnike razrednega in konstruktivnega delavskega gibanja. Zato poziva vse organizacije in sodruge, da s podvojeno silo nadaljujejo započeto delo za obnovo delavskega pokreta.

Stanje ZDSZJ v Vojvodini.

V zadnjem času lepo napreduje naša ZDSZJ v Vojvodini. Dosegla je število 2280 članov.

Produkcija slovenskih premogovnikov Nazadovanje produkcije. — Znatne redukcije delavstva.

Produkcija premoga slovenskih premogovnikov je v marcu znatno nazadovala. V rudnikih Slovenije se je v tem mesecu nakopalo 147.554 ton premoga napram 168.021 tonam v februarju in 173.108 tonam v januarju. To nazadovanje produkcije je v glavnem pripisati nastopajoči poletni seziji, v kateri je poraba premoga vedno manjša. V razdobju januar—marc leta 1926. je bilo to nazadovanje še občutnejše, kajti produkcija se je takrat zmanjšala od 179.307 ton v januarju na 134.070 ton v marcu. Navzlic absolutnemu nazadovanju pa je letošnja produkcija v marcu za 13.484 ton ali 10 odstotkov večja kakor produkcija v odgovarjajočem mesecu preteklega leta.

Celotna oddaja premoga je znašala 146.750 ton (februar 158.963 ton). Promogovniki so oddali železnicam 76.219 ton (82.825), brodarstvu 570 ton (632), industriji 47.228 ton (43 tisoč 809), raznim strankam 9411 ton (15.424); samo so porabili 10.255 ton (11.790), izvozili pa so 3067 ton (3619). Predvsem je nazadovala oddaja železnicam in raznim strankam (za domačo uporabo), medtem ko se je oddaja industriji dvignila na 47.228 ton (napram 43.809 v februarju in 43.587 v januarju), kar je gotovo razveseljivo.

5. in 6. junija vsi v Ljubljano!

Vožnja za Vsedelavski zlet je polovična!

Dobri in pošteni dohodki

vsakomur in povsod na razpolago:

Brezplačna pojasnila:

FRAN KOS, LJUBLJANA,
Židovska ulica 5

Število zaposlenih delavcev se je znatno skrčilo. Povprečno je bilo zaposlenih 8595 delavcev napram 9 tisoč 325 v februarju in 9432 v januarju. Prvih treh mesecih t. . je bilo torej reduciranih preko 800 delavcev. Število zaposlenih paznikov je znašalo 257 (257), število zaposlenih uradnikov pa 272 (270).

Število zaposlenih delavcev je s tem doseglo dosedaj najnižje stanje, čeprav je letošnja produkcija večja od lanske. Tako je n. pr. lani padla produkcija v poletnih mesecih na 105.000 — 112.000 ton, število zaposlenih delavcev pa le na 8800 do 9000.

Glad v Jugoslaviji.

V Bosni in Hercegovini umirajo ljudje od glada. Tako daleč smo prišli v Jugoslaviji, ki jo imenujejo žitnico Balkana, kjer pa je vseeno ameriška moka cenejša in boljša. Kam bomo še prišli?

Izložba knjižnice Delavske zbornice.

Prosvetni odsek Delavske zbornice v Ljubljani v Gradišću št. 2 je v izložbenih oknih uredil lepo izložbo slovenskih, hrvaških in nemških knjig. Opozarjamo na to vse sodruge, ki pridejo na Vsedelavski zlet.

Mednarodni pregled.

Delavsko gibanje na Kitajskem.

Prebujenje delavstva. — Delavske zveze. — Stavke. — 1. maj. — Socialna zakonodaja.

Vpričo velikega nacionalno-revolucionarnega gibanja kitajskega naroda zanima nas strokovničarje predvsem to, kako daleč je razvita razredna zavest in organizacija kitajskih delavcev.

Med socialnimi silami, ki so zelo pospešile kitajsko delavsko gibanje, je treba omeniti predvsem dijaško gibanje, literarni preporod dežele in žensko organizacijo. Vse to je pomagalo rušiti stare običaje in je sililo ljudi, da so iskali boljše življenje; tako so nastali novi socialni pojmi. Do leta 1919 so se kitajski delavci v svoji večini slepo pokoravali jarmu socialnega zatiranja. Ko so pa študentje razodeli masam enakost ljudi, so delavci začeli polagoma razumeti, da imajo pravico, postaviti svoje zahteve človeški družbi.

Začeli so se učiti pisanja in branja, da so mogli v časopisju zasledovati svetovni razvoj. Med tem so se začele tudi ženske uveljavljati v javnem življenju. Tako zaposluje n. pr. kantonska železnica ženske kot konduktarje, zaposlene so po bankah in trgovinah. Žensko udejstvovanje v javnosti je izpremenilo stare pojme o moralni in socialni običaje.

Delavske zveze.

Delavci so začeli ustanavljati strokovne organizacije po posameznih poklicih. V najbolj razvitih industrijah se nagibajo tudi k industrijskim strokovnim zvezam, ki se najbolj obnesejo v stavki.

V splošnem se deli organiziranost delavcev v tri struje. Prva struja je mnenja, da kitajsko delavstvo samo še ne more bojevati uspešnega boja in da potrebuje zaščito ene politične stranke. Program take stranke bi moral vsebovati socialne reforme in povdarjati izboljšanje gmotnih razmer delavstva. Knomintang-stranka ima tak program. V njenem izvrševalnem odboru je poseben odsek za delavska vprašanja, ki daje delavcem pojasnila in podporo v vseh dnevnih vprašanjih. Centralne korporacije, ki bi u-

živale zaupanje vseh strokovnih zvez za reševanje delovnih sporov, še ni. Knomintang je prevzela to, da najvažnejše stroke zbližja z ustanovitvijo »udruženja delavskih zastopnikov«. V tej centrali so danes zastopani: transportni delavci, mornarji, poštarji, kuli, tovarniški delavci, obrtniški in razni nekvificirani delavci. Centralno zastopstvo teh skupin se deli v razne oddelke: za izobrazbo, tisk, zadržništvo, politično in vojaško vzgojo.

Voditelji druge struje pa pravijo, da strankini programi večkrat povodeni v kompromisih s katerimi se hoče zadovoljiti vse pripadnike ene stranke. Taksi kompromisi pa delavstvu večkrat škodujejo. Ta struja nastopa v splošnem za: stavko, sabotažo, direktno akcijo in revolucionarne metode v boju med Delom in Kapitalom. Ta struja se naslanja na boljše, pridobila je nekaj somišljenikov tudi v prej omenjeni stranki Kuomintang, ki je z ozirom na njihovo delovanje sklenila njihovo izključitev z motivacijo:

1. komunisti so izkoriščevali stranko, da bi v njej ojačili svoj vpliv in vpliv sovjetske Rusije; 2. dočim skušajo komunisti ostati zvesti svojim idealom, ima tudi kuomintang svoja načela, ki ne soglašajo s komunističnimi, čeprav se oboji borimo proti imperializmu; 3. med Rusijo in Kitajsko so mišljenjske razlike radi njihove nacionalne zgodovine in socialnega življenja in zato komunistične metode ne morejo biti primerne za kitajsko ljudstvo.

Tretja delavska struja je prepričana, da se mora delavstvo samo boriti za svoje zahteve in osvobojenje. Delavstvo naj ne išče rešitve pri politikih, temveč naj izvede svoj program z možni, ki imajo izkušnje na socialnem polju. Zveza strojnikov v Kongkongu je vzgled te struje. Šteje 60.000 članov. Ta struja se vedno bolj utrjuje.

Konference strokovnih organizacij.

1.—12. maja 1926 je zboroval 3. Kongres kitajskih strokovnih organizacij. Na kongresu je 400 delegatov zastopalo 1.240.000 članov. Kongres je obravnaval organizacijo strokovnega in ostalega delavskega gibanja, brezposelnost, vajeniško vprašanje, delavsko zakonodajo, zadržništvo itd.

1. Maj.

Delavsko gibanje Kitajske manifestira svoje življenje in napredek tudi potom 1. majskih proslav. L. 1920 so bile prvič majske demonstracije v Pekingju, Šangaju in Kantonu. Od tedaj so vsako leto 1. majske demonstracije vedno večje in impozantnejše.

Angleška vlada proti strokovnim organizacijam.

Angleška konservativna vlada je spravila pred parlament zakon, po katerem bi bila zabranjena generalna stavka in bi bilo omejeno delovanje strokovnih organizacij.

Delavska stranka je proti uvedbi zakona priredila velike demonstracije po vsej Angliji in v parlamentu samem vodi najostrejšo obstrukcijo.

Konservativci hočejo sedaj na drug način spraviti protistrokovni zakon pod streho. Dala je vlomiti v sovjetsko trgovsko poslaništvo, češ, da mora najti neke ukradene državne dokumente. Da se je odločila angleška vlada na ta predrzen korak, je brezdvomno posledica zmagovanja protirevolucionarjev na Kitajskem. Konservativci so s tem prišli v najostrejši konflikt z rusko vlado in videli bomo kako se bo ta konflikt poravnal. Toda angleška vlada v tem slučaju ni hotela v prvi vrsti udariti po Rusih, temveč po angleški strokovni zvezi in delavski stranki. V zadnjem volilnem boju so angleški konservativci na stopali proti delavski stranki z nekim ponarejenim Zinovjevim pismom. Sedaj poskušajo isto igro: dokazati, da so angleške delavske organizacije

podkupljene od boljsevnikov. Toda, kakor se jim ni posrečila igra z Zinovjevim pismom, se jim bo še manj posrečil ta poskus. Njihova nersramnost bo rodila to posledico, da se bo angleška delavska stranka še bolj ojačila.

Naše organizacije.

Rudarji.

Občni zbor Zveze rudarjev Jugoslavije.

Dne 8. maja tl. se je vršil I. redni občni zbor Zveze rudarjev Jugoslavije, v hotelu Celjski dom, s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo uprave in nadzorstva; 2. volitev novega odbora in nadzorstva; 3. sprememba pravil ZRJ; 4. organizacija ter ostali rudarski savezi v državi; 5. socialna politika; 6. tarifna politika; 7. razno.

Sodr. J. Krušič kot predsednik otvori občni zbor ob 8. uri zjutraj, pozdravi navzoče, ugotovi sklepčnost zbora s 6 delegati raznih podružnic in pozdravi v imenu zbora soodr. F. Uratnika, ki se udeleži občnega zbora kot zastopnik Delavske zbornice.

Nato poda besedo soodr. J. Arhu, da prečita zapisnik zadnjega občnega zbora Unije slov. Rudarjev; kateri se vzame na znanje. Zatem poda soodr. Arh za leto 1925 in 1926 tajniško, s. A. Ule blagajniško in soodr. F. Teržan revizijsko poročilo, katero se po kratki debati vzame enoglasno na znanje, in na predlog soodr. F. Teržana izreče upravi zaupnica.

Pri drugi točki dnevnega reda se je enoglasno izvolilo sledeče soodr. v novi odbor: Izvrševalni odbor: predsednik Kamnik Ivan, namestnik Vahar Alojz, tajnik Arh Jurij, odbornika Werden Anton in Ajdišek Jernej. Širši odbor: Mlinar Filip, Ravšer Anton, Hočnik Franc, Stanovšek Hinko, Saleznik Ivan, Dolinšek Franc, Pliberšek Franc, Šega Ludvik. Nadzorstvo: Miklavčič Alojz, Košak Franc, Majdič Florjan, Privšek Alojz.

Pri tretji točki dnevnega reda, se sklene prenos sedeža ZRJ iz Trbovelj v Zagorje.

Pri četrti točki dnevnega reda, se sklene znižati pristopnino od sedanjih 10 na 5 Din. Na predlog podružnice ZRJ v Zagorju, se ima stilistična napaka v pravilih ZRJ za podružnice § 18, 1 odst. v zadnjem stavku popraviti v toliko, da se pridene k besedi »rednega« še »ali izrednega«, se enoglasno sprejme.

Pri peti točki dnevnega reda, ki se spoji z šesto, poda soodr. F. Uratnik obširno poročilo o socialno-zaščitnem položaju rudarskega delavstva in navaja grozečo nevarnost, da bo delavstvo izgubilo še to bore malo socialnih pravic, ako se ne bo bolj zanimalo za obrambo istih.

Nato zaključil soodr. I. Krušič občni zbor. Na predlog s. A. Ravšerja, se izreče soodr. I. Krušiču zaupnica za dosedanje delovanje v vodstvu organizacije ZRJ.

Kovinarji.

Oblastna konferenca.

Oblastni odbor SMRJ za Slovenijo sklicuje v soboto, dne 4. junija tl. ob 9. uri dopoldne v salonu hotela »Lloyd« na Sv. Petra cesti

Plenum delegatov kovinarskih podružnic v Sloveniji

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o dosedanjem delovanju Oblastnega odbora.
2. Smernice enotnega dela v bodoče.
3. Razno.

Oblastni odbor SMRJ za Slovenijo.

Iz revirjev, tovarn in delavnic.

Hrastnik. V nedeljo, dne 10. aprila se je vršil v prostorih Konsumnega društva dobro uspeli shod rudarjev,

Kje se najboljšo kupi, je brez dvoma znano.

„PRI NIZKI CENI“

IGN. ŽARGI, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 3.

na katerem je poročal s. Sedej iz Ljubljane o splošnem delavskem položaju v naši državi. Naglašal je pomen in cilj razredne strokovne organizacije in potrebo, da se rudarji zopet strnejo v močni razredni fronti. Poročal je tudi o delovanju Delavske zbornice v preteklem poslovnem letu in pozval navzoče naj branijo in podpirajo to delavsko institucijo, ki je v današnjih razmerah velikega pomena za delavski razred. Za njim je govoril še s. Werden in pozval navzoče, da vstopijo v Zvezo rudarjev. — Videti je, da se je tudi v Hrastniku pričelo prebujenje in da ni daleč čas, ko se bo rudarska organizacija pričela jačati. Funkcionarji delajo v izredno težkih razmerah zelo požrtvovalno in kljub vsemu stalno agitirajo in vzpodbujajo rudarje k razredni dolžnosti. Hvalevredno in velikega pomena je tudi delovanje hrastniške »Svobode«, ki je priredila po shodu predstavo, deklamacije in radio-koncert. Lepo uspela predstava kaže, da ima hrastniški proletariat med seboj zelo agilne kulturne delavce, ki po svoji zmožnosti obetajo zelo veliko za rudarski proletariat. Omeniti moram predvsem s. Kozarja in onega sodruha (imena ne vem), ki je igral vlogo policijskega komisarja. Izredna in velika pridobitev za Hrastnik je radio, pomen katerega je treba z vso energijo širiti med delavstvom. Le eno bi polagal na srce vsem funkcionarjem, strokovnim in kulturnim, da se čimbolj podpirajo med seboj. Kajti jasno je, da »Svoboda«, ki je razredna kulturna organizacija, lahko veliko pripomore k povzdigi strokovnega razrednega pokreta sploh. **Sodrug! Roko v roko, s proletarsko solidarnostjo po začrtani poti naaprej in uspehi ne bodo izostali.** S. A.

Celje. Krojaške pomočnike v Celju tare letos velika brezposelnost. Temu pa ni kriva samo gospodarska kriza, temveč v prvi vrsti preveliko število kojaških vajencev. Tako ima samo g. Meško kar 10 vajencev. Kakor se vidi, se g. Meško ne drži zakonitih odredb o dovoljenem številu zaposlenih vajencev. Zato bo treba g. Meška naučiti, da veljajo jugoslovanski zakoni tudi v Celju in tudi zanj. Obrtno nadzorništvo pa pozivamo, da gleda z odprtimi očmi in da sodi pravilno in neusmiljeno. Ako se bodo v Celju tudi pri podjetnikih spoštovali drž. zakoni, se bo brezposelnost med pomočniki znatno zmanjšala.

Moste. (Kemična tovarna.) V naši tovarni so bile volitve obratnih zaupnikov. Izvršile so se v naš prid. Izvoljeni so bili naši sodrug: Černe Andrej, Gruden Franc, Jančič Franc in Šephar Franc. Kljub temu, da imamo v tovarni tudi nasprotnike, niso mogli ti sestaviti nam nasprotnice liste. Delavci, sedaj ko smo zaupnike izvolili, jih moramo tudi podpirati, ker pred podjetnikom bodo samo takrat za nas nekaj dosegli, ako bo podjetje videlo, da zaupniki niso sami, temveč, da stoji za njimi vse delavstvo. Za svojimi zaupniki bomo pa stali trdno s tem, da smo vsi razredno strokovno organizirani. Oglejte si, kake lepe uspehe so izvojevali delavci v tovarni »Saturnus«, odkar so organizirani. Tudi mi bomo z organizacijo marsikaj dobrega dosegli. Strokovna organizacija bo imela svoje redne mesečne shode, na katerih bomo razmotrivali vprašanja, ki se tičejo življenja delavcev naše tovarne.

Maribor. (Oblačilni delavci.) Dne 26. marca so se mariborski krojači zbrali polnoštevilno na svojem tridesetem rednem občnem zboru, ki

Po 1. maju se pripravljajte samo na Vsedelavski zlet!

Vsedelavski zlet bo manifestacija za mir in svobodo.

je bil obenem skromna proslava tri-desetletnega delovanja mariborske organizacije. Poročila funkcionarjev je članstvo z zadovoljstvom sprejelo na znanje. Izvolilo je z malo spremembo stari odbor. Za predsednika je bil zopet izvoljen agilni sodrug Hojnik, ki je z malimi presledki že 20 let predsednik organizacije. Novemu odboru se je naložilo sledeče naloge: Vzbuđi naj se zanimanje za organizacijo med mladino, ki se danes zanima za marsikaj, samo ne za strokovno organizacijo. V organizacijo je treba privedi tudi še danes indiferentne pomočnike. Na vsak način naj se vpostavi organizacija v konfekcijski tovarni »Maros«. — Pri debati o položaju oblačilne stroke v Mariboru smo slišali sledeče zanimivo poročilo: imamo 86 mojstrov in 115 vajencev. Veliki župan je dovolil, da sme imeti vsak mojster po 2 vajenca. Ako bi se to nepravilno dovoljenje izvedlo, bi poskočilo število vajencev na 172. Sodrugi so apelirali, da naj Delav. zbornica čim prej izvede nameravano vajeniško akcijo. Razine trgovine nimajo svojih delavnic, kjer bi zaposlovala pomočnike, temveč oddajajo delo malim mojstrom, takozvanim krucom. Da se ti kruci ne drže osemurnega delovnika in tarife, je samo po sebi razumljivo. Tudi v tej stvari se prosi za intervencijo Del.

zbornico. Vsak trgovec z oblekami ali mojster mora imeti svojo delavnico, v kateri naj zaposlijo pomočnike. Mojster, ki nima dovolj naročnikov, naj pa vrne svoj obrtni list in naj gre delati kot pomočnik, da ne bo odjedal kruha onim, ki hočejo delati in da ne bo kršil tarife. Z apelom, da naj sodrugi izvedejo sklepe občnega zbora v praksi, je predsednik zaključil občni zbor.

Ljubljana. Izredni občni zbor podružnice, ter sekcije pekov in pivovarjev, se je vršil 8. maja tl. v salonu pri Loydu, z dnevnim redom: 1. likvidacija podružnice in spremenitev dosedanjih sekcij v podružnice; 2. vprašanje nočnega in nedeljskega dela; 3. vsedelavski zlet; 4. razno. Podružnica živilskih delavcev v Ljubljani se je likvidirala, ker je bilo člansko mnenje, da je nepotrebno imeti poleg bivših sekcij še podružnični odbor. Sekcija pekov in pivovarjev sta se spremenili v podružnice in sicer naj se v bodoče pošto naslavlja za peke na Zvezo živilskih delavcev Jugoslavije, podružnica pekov v Ljubljani, za pivovarje pa Zveza živilskih delavcev Jugoslavije, podružnica pivovarjev v Ljubljani. Odbori so ostali isti, le pri podružnici pekov se je v toliko spremenilo, da je s. Anton Sitar zopet prevzel tajniško mesto, s. Stefan Zalaznik, pa se je naknadno izvolil v odbor. K vprašanju nočnega in nedeljskega

dela je govoril s. Tome. Dokazal je vsem navzočim, da se vsa ta in slična vprašanja zamore rešiti in izvesti v dejanje le tedaj, če bodo vsi pekovski pomočniki člani svoje strokovne organizacije. Povdarjal je, da ni zadosti, če je pek. pom. član svoje organizacije in če v redu plačuje svoje član. prispevke, pač pa mora biti pozitiven, agilni, zanimati se mora za vse shode, udeleževati se mora kolikor mu pač čas dopušča, pri vseh delavskih organizacijah, njih vprašanjih, ker le tedaj bo vršil svojo dolžnost — svojo proletarsko nalogo — tedaj bo tudi pravi član svoje organizacije. Kliče Vas torej organizacija, kliče Vas dolžnost, sodrugi. Ljubljanski pekovski pomočniki, pokažimo, da hočemo boljših časov, ki pa pridejo le tedaj, kadar bodemo vsi ena glava, ena misel in ena volja, zato pojdemo na delo, pojačajmo to našo zavednost s tem, da pripeljemo slehernega pek. pomočnika v našo sredo. K Vsedelavskemu zletu sta poročala ss. Pretnar in Šušteršič, v debato pa je poseglo mnogo sodrugov, kar pomeni, da vlada med živilskimi delavci veiko zanimanje. Sklenilo se je tudi, da se poleg ostalega članstva udeleži v povorki pri Vsedelavskem zletu 20 enako uniformiranih pekov. pomočnikov, kakor tudi pivovarjev. Po daljši debati, je predsednik ob 1/1. uro popoldne zaključil lepo uspelo zborovanje.

Objave.

Delu čast in oblast.

Pod tem naslovom je prinesla »Enotnost« v 19. številki članek v katerem nasvetuje Strokovni komisiji, da mi kupi knjigo o dostojnem vedenju.

Za »Delu čast« se bori danes vsak organiziran delavec. Le žal, da imajo te besede na ustih ljudje, ki so to čast zapravili. Kadar pozdravljamo s tem pozdravom »lumpenproletarci«, z namenom, da bodo s tem pozdravom zakrili svoja dejanja, takrat smatram, da je moja dolžnost, da navzočim delavcem povem, da je prišel med nje volk v ovčji obleki, ki skuša, da jim odnese še to, kar so si v borbah z nenasitnim kapitalizmom še ohranili.

Če bo hotela biti »Enotnost« uradno glasilo in zagovornik »lumpenproletariata«, takrat naj se urednik sam boji, da ne samo, da ga delavci ne bodo poslušali, temveč da tudi njegovih čenc ne bodo več brali.

Lekcijo, ki mi jo hoče dati »Enotnost« naj si obdrži gosp. urednik zase, ako ni prva zadostovala, bo sledila druga.

Vinko Vrankar.

Popravek k zapisniku skupščine Osrednjega društva lesnih delavcev.

V zapisniku IV. redne glavne skupščine Osrednjega društva lesnih delavcev naj se bere na strani 6. majske številke v 3. koloni odstavek 5. takole:

S. Kramarič: Moj namen ni bil zagovarjati tajnika, temveč samo pojasniti, da ni tajništvo vsega krivo, ako nima zaslobe na dobrih zaupnikih, kateri delajo takorekoč ramo ob rami s tajnikom za organizacijo.

Listnica uredništva.

J. A.-Zagorje. Preden smo prejeli Vaš dopis, je bilo spisano v današnji številki priobčeno poročilo, ki se vsebinsko popolnoma strinja z Vašim.

„EXPRESS“, družba z o. z.
Prodaja avtomobilov, motociklov, koles in njih delov, pneumatike, bencina, olja l. t. d., mehanična delavnica.
LJUBLJANA, Vegova ul. 8.

Vse knjigoveške in kartonažne potrebščine se dobi najceneje pri tvrdki „ŠAGRIN“, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

TRSTJE ZA STROPE

naročajte le pri tvornici

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22

katera edina izdeluje isto iz prvovrstnega materiala in plete s pobakreno žico. Originalni zavitki s popolnoma točno izmero, o čemer se pri nakupu tega materiala prepričajte.

„Continental“

Avtomobilisti pozor! Nevarno drčanje motornih koles na ovinkih in mokrih cestah prepreči Centi-Block Krafradreifen. Posebno pripravna prefirung njegovih zračnih cevi prepreči vsako drčanje, ki je pri gumlju sploh mogoča.

VIKTOR BOHINEC
LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Jos. Olup, Ljubljana

Starl trg 1 in 2

priporoča svojo trgovino z manufakturnim blagom in moškimi oblekami domačega izdelka po najnižjih cenah. Tudi obleke po naročilu se najhitreje in najceneje izvršujejo.

LOVRO REBOLJ
Kranj 38, Slovenija

priporoča vsakovrstno konfekcijo za moške; solidno in cenol; Sprejema naročila po meri.

Kamnoseška industrija

Alojzij VODNIK
LJUBLJANA

poleg glavnega kolodvora
Ustanovljeno leta 1860.

Ludvik Štrukelj

špeciální atelje
za črkoslikarstvo
na stekla, pločevino, les,
zid, platno i. t. d.

Ljubljana, Gosposka ul. 4

Vse vrste poslovnih knjig in šolske potrebščine Van nudi s prvovrstnimi izdelki
A. JANEŽIČ, LJUBLJANA
FLORIJANSKA ULICA 3T. 14
knjigovoznica, industrija žolskih zvezkov in trgovskih knjig

„KVERTA“

družba z o. z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja. — Specijalna izdelava prozornih kuvert z okenci
LJUBLJANA — VOŽARSKI POT 1. KARLOVSKA C. 2

Priporočamo testenine

ki so najboljše.

Salon „CHIC“

Kajfež in Tersan
LJUBLJANA,
Wolfova ulica 3/X.
Se priporoča s svojo zalogo damskih klobukov ter sprejema vsakovrstna popravila.

L. M. ECKER SINOVA
kleparna, podjetje
za izpeljavo vodovodnih del in centralnih kurjav.
LJUBLJANA, SLOMŠKOVA ULICA 4

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL sin
Ljubljana, Privoz šte. 10.

priporoča svoje prvovrstne izdelke po znatno nižjih cenah. — Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje.

PRIPOROČAMO VAM
„PUCH“ KOLESA
ki so najtrpežnejša! — Solidna cena; tudi na obroke!
Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

Naznanjam
otvoritev gostilne in vinotoča
ter se priporočam za obilen poset

Viktor Sedej
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28.

Kuhinja, prvovrstna vina, renovirane spalne sobe, krasen senčnat vrt.
Vabi na obilen poset
Hotel „LLOYD“
LJUBLJANA, Sv. Petra c.

FRANC KORMANN

Galanterija, pletenina, igrače in drobnine na veliko in drobno.
MARIBOR, Gosposka ul. 3.

Pralnica in likalnica

Karol Hamann
LJUBLJANA, Mestni trg 8, na dvorišču.

Vsedelavski zlet je mobilizacija cele proletarske armade.